

VALTION TALOUDELLINEN
TUTKIMUSKESKUS

Asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Tuomo Virkola
25/10/2023

Korkeakoulutus

- Rahoitus lisääloituspaikkoihin on oikeansuuntainen toimi tavoiteltaessa 50 prosentin korkeakoulutusastetta 25-34-vuotiaissa
- Vaikka korkeakoulutusaste on kääntynyt viime vuosina taas kasvuun, lisääloituspaikkoja todennäköisesti tarvittaisiin enemmän, jotta 50 %:in tavoite saavutettaisiin
- Koulutustasoa voidaan kasvattaa myös muilla ja osittain toisiaan tukevilla tavoilla
 - Opintojen aloittamisen aikastaminen, opintojen vauhdittaminen, opintojen keskeyttämisen vähentäminen, kaksoistutkintojen vähentäminen, korkeakoulutettujen palkkaaminen ulkomailta, ulkomaisten opiskelijoiden maassa pysymisen edistäminen
- Opiskelijavalintauudistus ja aikaisemmat aloituspaikkojen lisäykset jo nopeuttaneet siirtymistä korkea-asteelle – vaikutukset koulutusasteeseen näkyvät vasta kun kohortit lähetysvät valmistumisaikaa

Tutkijakoulutuspilotti

- 40 miljoonaa vuoden 2024 budjetissa ja 1000 koulutettua tohtoria on merkittävä tavoite suhteessa nykyiseen tohtorikoulutettavien määrään (n. 1700/v)
- Voi toimia muiden TKI-toimien tukena helpottaen osaavan työvoiman palkkaamista
- Vaikuttavuuden kannalta olennaista
 - Syrjäyttääkö muuta rahoitusta/tohtorikoulutusta vai lisääntyykö tohtorikoulutus
 - Mille aloille ja millaisiin tutkimusprojekteihin rahoitus suuntautuu
 - Mihin tutkijapilotin kautta valmistuneet työllistyvät ja onko tälle rahoitusta
 - Saadaanko pilottiin mukaan motivoituneita ja lahjakkaita tutkijakoulutuksesta kiinnostuneita
- Ennakkoarviointi vaikuttavuudelle on näillä tiedoilla kuitenkin hankalaa
- Jälkiarviointi voi auttaa arvioimaan kannattaako pilottia jatkaa pitkällä aikavälillä
 - Vaatii toteutuksen suunnittelua niin että arviointi on mahdollista (esim. vaiheistamista)